

SITOWISEN LUMO-RAPORTTEJA 182/2025

Ranuan Rahaselän tuulivoimahankkeen kirjojokikorentoselvitys 2025

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Tuotantoalueen sijainti ja yleiskuvaus	3
3. Työstä vastaavat henkilöt	5
4. Inventointimenetelmät	5
4.1. Epävarmuustekijät	6
5. Kirjojokikorennon ekologiaa	6
6. Tulokset ja päätelmät	7
7. Kirjallisuus ja lähteet	9

Päiväys: 12.11.2025

Tarkastaja: Sini Solala

Projektinnumero: 12008112

Raportin pohjakartat: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2025

Viittaussuositus: Ahlman, S., Lehtonen, H. & Vesämäki, J. 2025:

Ranuan Rahaselän tuulivoimahankkeen kirjojokikorentoselvitys 2025. Sitowise Oy.

1. Johdanto

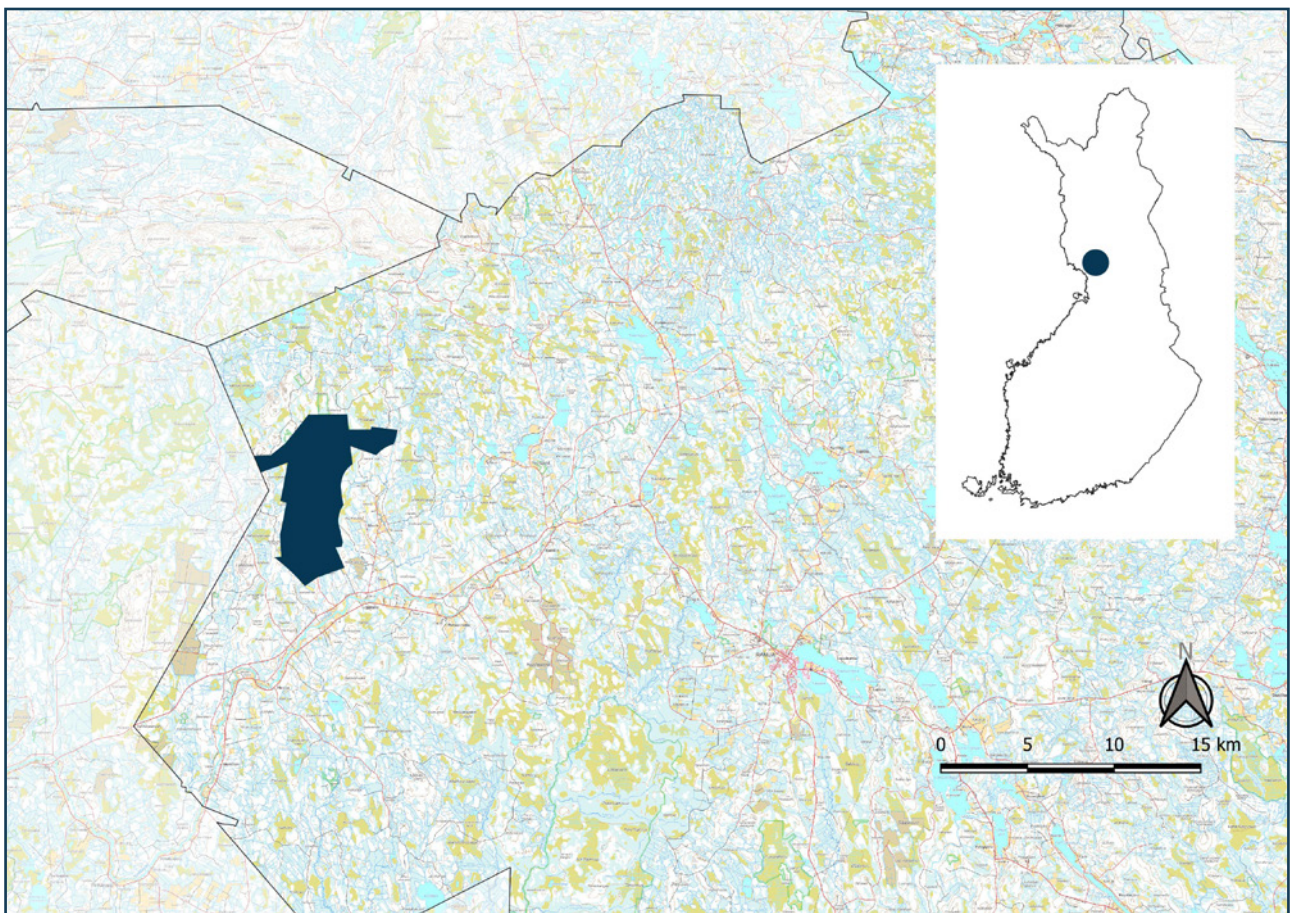
VSB Uusiutuva Energia Suomi Oy suunnittelee tuulivoimaloiden rakentamista Ranualla Rahaselän alueelle. Tuulivoimahanke koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, sähköasemasta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä huoltoteistä ja voimajohdosta.

Tässä raportissa esitetään hankesuunnittelua varten Sitowise Oy:n tekemän kirjojokikorento selvityksen tulokset, joiden perusteella voidaan arvioida hankkeen vaikutuksia kirjojokikorentoihin. Alueella tehtiin inventointeja kahtena päivänä heinäkuussa 2025. Raportissa esitetään käytetyt inventointimenetelmät, epävarmuustekijät, tulokset ja päätelmät.

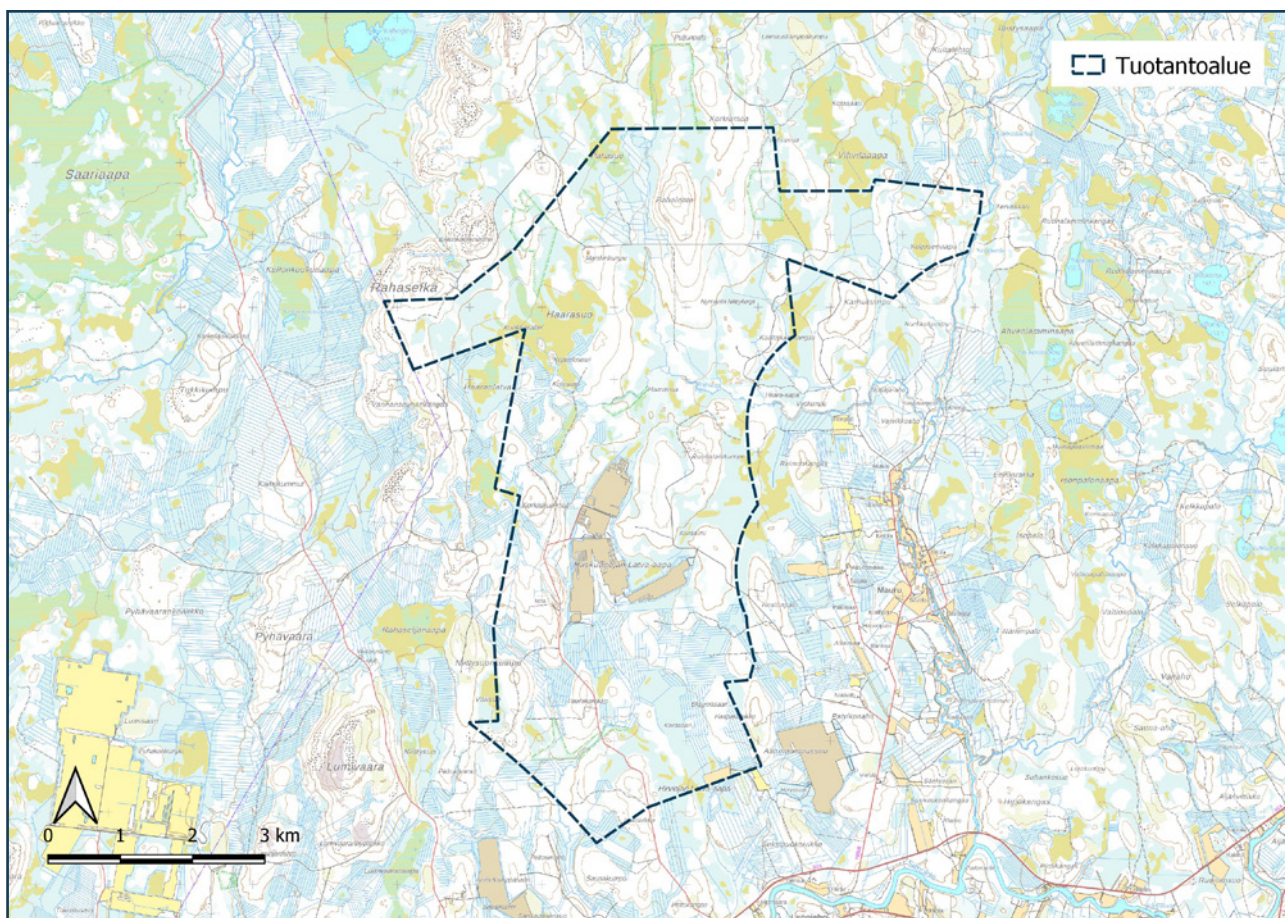
2. Tuotantoalueen sijainti ja yleiskuvaus

Rahaselän suunniteltu tuulivoimahanke sijaitsee Lapin maakunnassa Ranuan kunnan länsiosassa. Ranuan keskustasta on matkaa hankealueelle noin 35 kilometriä länsiluoteeseen (kuva 1). Lähellä olevia paikkoja ovat Korkiamaa pohjoisessa, Maurun taajama idässä, Saunakumpu ja Simojoki etelässä sekä Rahaseljänaapa ja Rahaselkä lännessä. Luoteisosassa tuotantoalue rajautuu osittain Simon kunnan rajaan (kuva 2). Alueen pinta-ala on noin 3 600 hehtaaria.

Tuotantoalue sijaitsee Pohjanmaan keskiboreaalisen metsäkasvillisuusvyöhykkeellä ja Pohjois-Pohjanmaan aapasoiden suokasvillisuusvyöhykkeellä. Alueen kasvillisuutta luonnehtii kan-

Kuva 1. Tuotantoalueen (sininen alue) lähestymiskartta. Lähikunnat ovat vaaleammalla sävyllä.

Kuva 2. Tuotantoalueen sijainti ja raja.

gasmetsien, korprien, rämeiden ja avosoiden mosaiikki. Metsät ovat suurelta osin metsätaloustuotannossa ja suot ojitettuja, mikä on niiden luonnontilaa heikentävä tekijä. Ikärakenteeltaan metsät ovat enimmäkseen nuorehkoja tai varttuneempia tuoreita ja kuivahkoja kankaita, taimikoita sekä avohakkuualoja. Länsi- ja eteläosan korvet ja rämeet ovat lähes kauttaaltaan ojitettuja, mutta tuotantoalueella on melko runsaasti myös ojitattomia suoalueita. Keskiosaan sijoittuu laaja turvetuotantoalue sekä etelärajausalueen tuntumaan peltolohko.

Nimettyjä virtavesiä ovat pohjoisosassa sijaitseva Pahaoja sivuhaaroineen, Koljosenoja koillisessa sekä keskiosasta etelään virtaavat Hiiskuanoja ja Hiiskuanojanhaara. Länsirajauksen läheisyydessä esiintyy nimeämätön piilopuro. Hankealueen pohjoispuolella sijaitseva Vihviläaapa on ehdolla soidensuojelun täydennysohjelmaan ja suoalueen eteläosa sijoittuu tuotantoalueelle. Suon reunaosista on tunnistettu lettoisia suotyyppisiä. Alueelle sijoittuu neljä yksityistä luonnonsuojelualuetta, jotka ovat Pahalehto (YSA206552), Tienpään luonnonmetsät (YSA207673) ja Keskinivan luonnonmetsät (YSA207672). Keskinivan luonnonmetsiä on kaksi erillistä kuviota. Tuotantoalueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu pohjavesi- tai Natura 2000 -alueita.

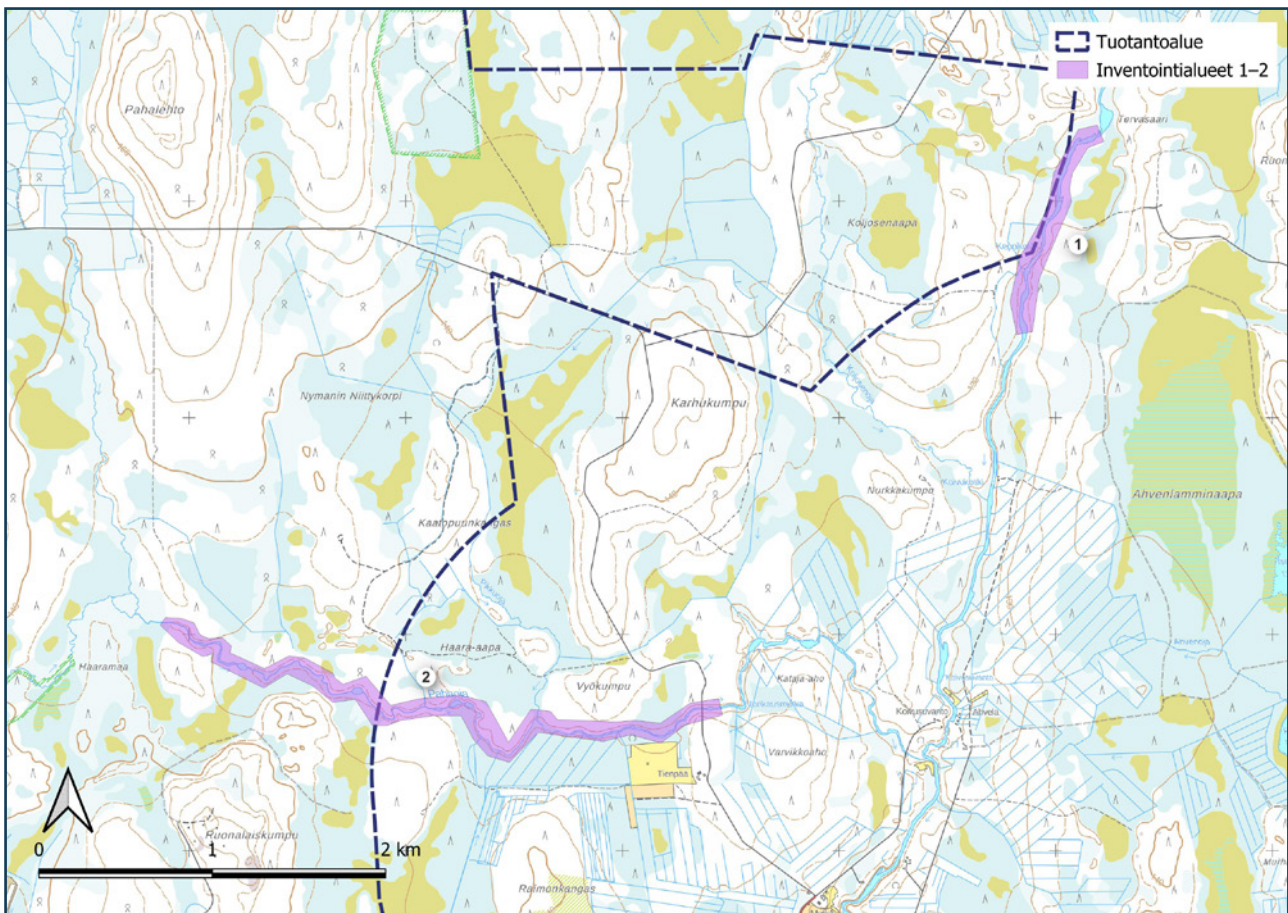
3. Työstä vastaavat henkilöt

Rahaselän tuulivoimahankkeen kirjojokikorentoselvityksen maastotöistä vastasi luontokartoittaja (EAT) Hannu Lehtonen. Hänellä on kokemusta sudenkorentoselvityksistä neljältä vuodelta. Raportoinnista vastasivat luontokartoittaja (EAT) ja ympäristönhoitaja Santtu Ahlman sekä luontokartoittaja (EAT) ja puutarhuri Johanna Vesamäki. Ahlmanilla on 22 vuoden kokemus ja Vesamäellä viiden vuoden kokemus luontoselvitysten raportoinneista.

4. Inventointimenetelmät

Kirjojokikorentoselvityksen inventoinnit kohdennettiin tuotantoalueen potentiaalisille kohteille, joita olivat koillisosassa Ruonanjokeen kuuluva Keppikoski sekä Ruonanjokeen laskeva Paha-oja suvantoineen (kuva 1). Kyseiset kohteet ovat ainoita virtavesiä tuotantoalueella. Inventoinnit tehtiin 23.–24.7.2025 kello 3.00–12.00 välisenä aikana. Inventointeihin käytettiin aikaa yhteensä 16 tuntia. Inventointiajankohta valittiin lajin lentokaudelle. Lämpimien öiden vuoksi sudenkorennot lensivät aktiivisesti jo aamuyöstä lähtien. Molemmat inventointialueet kartoitettiin kahdesti.

Inventoinnit tehtiin rantaviivaa pitkin hitaasti kävellen ja havainnoiden sekä silmämääräisesti että kiikareilla. Tarvittaessa oli valmius myös valokuvaukseen. Havainnoinnissa kiinnitettiin huomiota sekä lentäviin että rungoilla ja oksilla levähtäviin korentoihin. Kirjojokikorento on melko helppo määrittää sekä lennossa että paikallisena.

Kuva 3. Inventointialueet.

Mikäli inventointien aikana olisi tullut kirjojokikorentohavaintoja, niistä olisi dokumentoitu yksilömäärä ja tarkat koordinaattipisteet. Uusimassa luontoselvitysoppaassa ei esitetä erityisiä menetelmiä kirjojokikorentoselvityksiin (Mäkelä & Salo 2023).

4.1. Epävarmuustekijät

Kirjojokikorentoselvityksen tyypilliset epävarmuustekijät liittyvät lajin lentokauteen sekä sääolosuhteisiin. Lentoaika kestää kesäkuulta syyskuulle, joten heinäkuun inventointiajankohta oli sopiva. Samat kohteet inventoitiin kahtena peräkkäisenä päivänä, joten kyseessä on yhden inventointikierroksen kartoitus. Suosituksena eri inventointeihin on tyypillisesti kaksi kierrosta. Inventoinnit tehtiin hyvissä sääolosuhteissa, jolloin oli riittävän lämmintä ja tyyntä, joten sääolosuhteisiin liittyviä epävarmuustekijöitä ei arvioida olevan.

Taulukko 1. Sääolosuhteet inventointien aikana. Pilvisyydessä esim. 0/8 = pilvetön ja 8/8 = täysipilvinen.

Päivämäärä	Lämpötila alussa	Lämpötila lopussa	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli alussa	Tuuli lopussa
23.7.2025	15 °C	27 °C	0/8	0/8	1 m/s S	2 m/s N
24.7.2025	15 °C	23 °C	2/8	8/8	2 m/s NE	2 m/s NE

5. Kirjojokikorenon ekologiaa

Kirjojokikorenon (*Ophiogomphus cecilia*) esiintyminen Suomessa vaihtelee alueittain. Etelä- ja Keski-Suomessa lajia tavataan laajalti jokseenkin harvinaisena. Se esiintyy etenkin maan itäosissa, Kaakkois-Suomesta Keski-Suomen järviolueille ulottuvalla kaistaleella. Pohjoisimmat esiintymispaikat tunnetaan Kittilän korkeudelta. Kirjojokikorento suosii kirkasvetisiä hiekka- ja kivikkopohjaisia puroja ja matalavetisiä koskia. Laji puuttuu pienimmistä puroista, liian rehevistä vesistä, mutapohjaisista virtavesistä sekä liian varjoisilta kohteilta. Toukat elävät virtavesissä, mutta aikuisia korentoja voi tavata melko etäällä vesistöistä. Elinympäristössä tulee olla koiraalle sopivia tähystyspaikkoja sekä sopivasti aurinkoa. Kirjojokikorento on EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV laji. (Nieminen & Ahola 2017, Suomen Lajitietokeskus 2025a)

6. Tulokset ja päätelmät

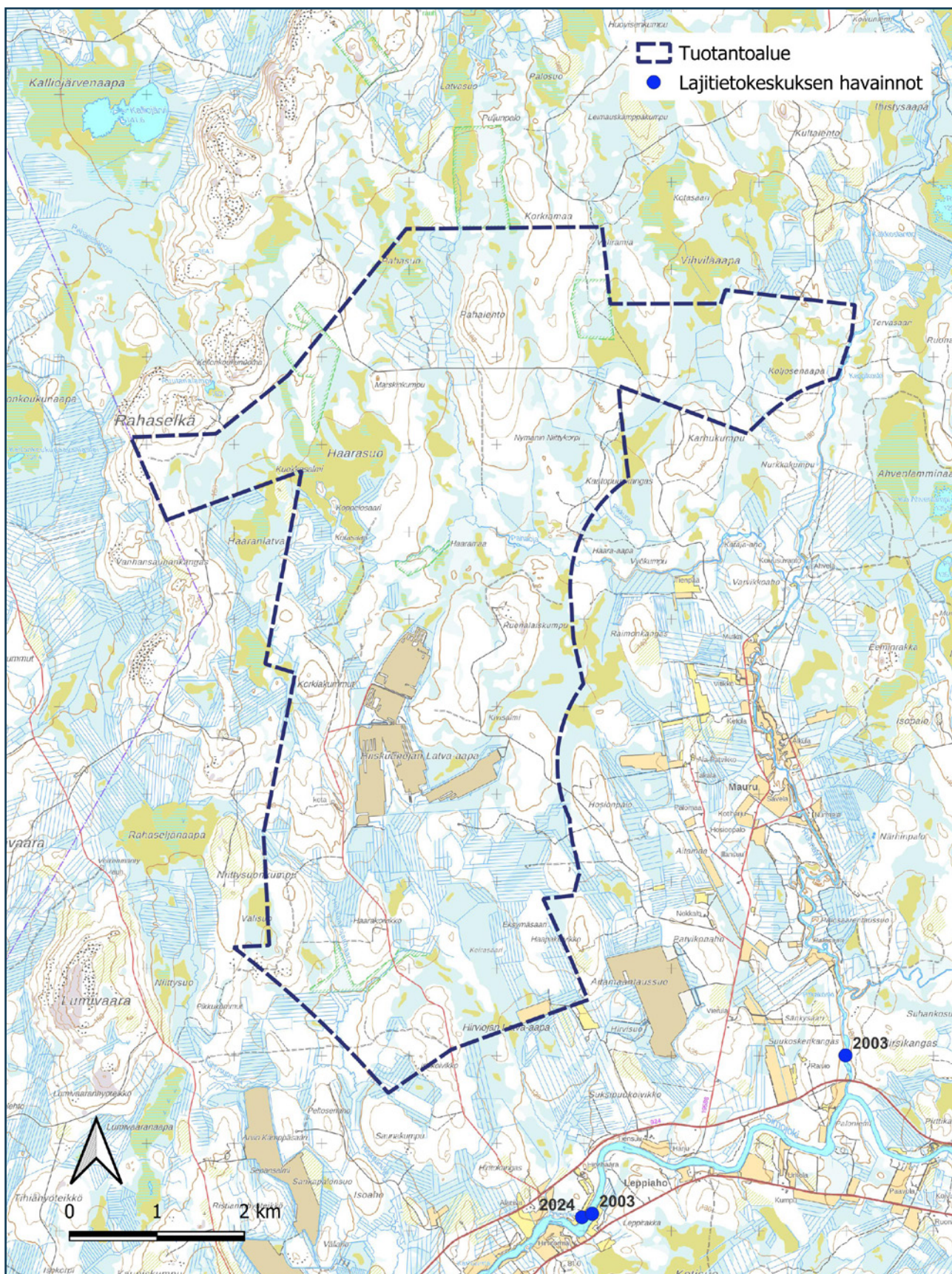
Maastoinventointien aikana ei havaittu lainkaan kirjojokikorentoja. Pahaojan varrella on paikoin ja Ruonaojan varrella lähes kauttaaltaan lajille soveltuvaa elinympäristöä (kuva 4). Inventointien aikana havaittiin runsaasti vaskikorentoja (*Cordulia aenea*) ja ruskoukonkorentoja (*Aeshna grandis*), jotka ovat tavanomaisia lajeja.

Rahaselän tuulivoimahankkeen tuotantoalueen etelä- ja kaakkoispuolelta tunnetaan kolme aiempaa kirjojokikorentohavaintoa vuosilta 2003 ja 2024 (Suomen Lajitietokeskus 2025b). Havainnoista yksi on Ruonajoen varrelta ja kaksi Simojoen varrelta (kuva 5). Kaikki havaintopaikat ovat vähintään kahden kilometrin etäisyydellä tuotantoalueeseen nähden.

Koska maastoinventointien aikana ei tehty kirjojokikorentohavaintoja, eikä tuotantoalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä tunneta aiempia havaintoja, ei erityisiä maankäyttösuosituksia voida antaa.

Kuva 4. Ruonajoen inventointialueella on kirjojokikorennolle soveltuvaa elinympäristöä.

Kuva 5. Suomen Lajitietokeskuksen aineiston aiemmat havainnot (Suomen Lajitietokeskus 2025b).

7. Kirjallisuus ja lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023:

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle.

2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017:

Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt.

– Suomen ympäristö 1/2017, s. 154–176. Ympäristöministeriö, Helsinki.

Suomen Lajitietokeskus 2025a:

Sudenkorentojen lajikortit (<https://laji.fi>). Viitattu 14.10.2025.

Suomen Lajitietokeskus 2025b:

Kirjojokikorentohavainnot tuotantoalueelta ja lähialueilta (<https://laji.fi>). Julkinen aineisto.

Viitattu 11.11.2025.

SITOWISE